

Komentář výsledků hospodaření nefinančních podnikatelských subjektů s 250 a více zaměstnanci¹ za 3. čtvrtletí 2008 ve srovnání se stejným obdobím 2007

Údaje této publikace byly získány z datového souboru nefinančních podnikatelských subjektů všech odvětví, které zaměstnávaly 250 a více zaměstnanců. Soubor obsahuje 1703 jednotek (nárůst o 2,8 %) s průměrným evidenčním počtem ve fyzických osobách 1,229 mil. zaměstnanců (nárůst o 0,9 %). Všechny údaje finančních ukazatelů jsou v běžných cenách.

Následující tabulka uvádí hodnoty základních finančních ukazatelů výběru podniků s 250 a více zaměstnanci v porovnání s výběrem podniků s 50 a více zaměstnanci.

Základní ukazatele nefinančních podniků

		Tržby za prodej vlast. výr. a služeb v mld.Kč	Účetní přidaná hodnota v mld.Kč	Průměrný evid. počet zaměstnanců v tis. fyz. osob	Účet.přid.hodnota na zaměst. (fyz.osob) za měsíc v Kč	Průměrná měsíční mzda v Kč
Podnikatel.subjekty 250 a více zaměstnanců	3. čtvrtletí 2008	823,7	233,9	1229,1	63441	23895
	index 2008/2007	106,6	101,6	100,9	100,6	109,1
Podnikatel.subjekty 50 a více zaměstnanců	3. čtvrtletí 2008	1209,9	359,1	2035,3	58804	23269
	index 2008/2007	105,3	101,1	100,8	100,3	108,9

Účetní přidaná hodnota podniků s 250 a více zaměstnanci v běžných cenách vzrostla ve 3. čtvrtletí 2008 meziročně o 1,6 % a její absolutní objem za sledované období dosáhl 233,9 mld. Kč. **Výkony vč. obchodní marže**² se za stejné období meziročně zvýšily o 6,5 %, **výkonová spotřeba** o 8,4 %.

V průmyslu celkově poklesla ve 3. čtvrtletí 2008 účetní přidaná hodnota o 2,6 mld. Kč, (tj. o 1,8 %), přitom ve zpracovatelském průmyslu činil pokles 6,9 mld. Kč, (tj. 6,0 %). Nejvýznamněji rostla účetní přidaná hodnota v odvětví těžby nerostných surovin, oproti 3. čtvrtletí roku 2007 byla o 4,9 mld. Kč (tj. o 40,0 %) vyšší. V odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu dosáhl růst 1,0 mld. Kč (tj. 4,9 %). Z jednotlivých odvětví zpracovatelského průmyslu byl nejvyšší meziroční nárůst účetní přidané hodnoty zaznamenán v odvětví výroby potravin, tabákových výrobků a nápojů a v odvětví výroby elektrických a optických přístrojů, kde dosáhl výše 2,2 mld. (tj. 20,9 %), resp. 1,1 mld. (tj. 7,5 %). Naopak nejvýraznější meziroční pokles o 5,3 mld. (tj. 19,9 %) byl zaznamenán v odvětví výroby dopravních prostředků.

U neprůmyslových odvětví dosáhl meziroční nárůst účetní přidané hodnoty v odvětví obchod a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží 1,7 mld. Kč, (tj. o 9,4 %). V odvětví doprava, skladování a spoje účetní přidaná poklesla meziročně o 0,3 mld. (tj. o 0,8 %, přitom jediné ve spojích byl zaznamenán nárůst 1,7 mld. Kč (tj. o 8,2 %). V oblasti vzdělávání, zdravotnictví, veřejné správy a sociálních služeb pak činil meziroční nárůst účetní přidané hodnoty 1,9 mld. Kč a v oblasti nemovitostí, pronájmu a podnikatelské činnosti 2,4 mld. Kč.

Stav souhrnného majetku (aktiv) nefinančních podniků s 250 a více zaměstnanci ke konci 3. čtvrtletí 2008 dosáhl 3 919,3 mld. Kč, tzn. meziroční růst o 7,5 %. V majetkové struktuře tvořil největší část dlouhodobý

¹ Čtvrtletní údaje roku 2008 je třeba považovat za předběžné, údaje roku 2007 jsou semidefinitivní, revidované k 4.6. 2008. Všechny uváděné změny jsou meziroční, tzn. vyjadřují index ze stejných období roku 2008 a 2007

² Výkony = tržby za prodej vlastních výrobků a služeb + aktivace + změna stavu zásob vlastní výroby + obchodní marže
Obchodní marže = tržby za prodej zboží - náklady na prodané zboží

³ Krátkodobý finanční majetek = krátk. dluhopisy vč. směnek + úvěry a půjčky (poskytnuté)

⁴ Zbývající finanční aktiva = dlouhodob. finanč. majetek (akcie, dluhopisy, úvěry, půjčky, směnky) + opční listy a finanční deriváty
aktivní + ostatní pohledávky a časové rozlišení

nehmotný a hmotný majetek (1813,8 mld. Kč, nárůst o 4,5 %). Stav zásob činil 392,7 mld. Kč (nárůst o 9,9 %), peníze a účty v bankách 171,3 mld. Kč (pokles o 2,5 %), pohledávky z obchodních vztahů a poskytnuté zálohy 707,6 mld. Kč (nárůst o 7,0 %) krátkodobý finanční majetek³ 125,1 mld. Kč (pokles o 12,9 %), zbývající finanční aktiva⁴ 709,0 mld. Kč (nárůst o 23,6 %).

V porovnání se stejným obdobím roku 2007 došlo k nárůstu hrubých investic (tj. pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. pozemků a ložisek nerostných surovin) za 3. čtvrtletí roku 2008 o 5,7 mld. Kč, (tj. o 11,1 %) a odpisovaný dlouhodobý majetek vzrostl o 4,5 %.

Stav celkových zásob ke konci 3. čtvrtletí 2008 meziročně vzrostl o 35,4 mld. Kč, tj. o 9,9 %. Přitom vzrostly zásoby: výrobků o 8,0 mld. Kč, (tj. o 11,4 %), nedokončené výroby a polotovarů o 0,5 mld. Kč, (tj. o 0,5 %), materiálu o 20,8 mld. Kč, (tj. o 17,3 %) a zásoby zboží o 6,1 mld. Kč, (tj. o 8,4 %).

Z hlediska **odvětvové struktury** zaznamenal v tomto průmysl průměrný nárůst zásob 11,8 %. Přitom zásoby ve zpracovatelském průmyslu meziročně vzrostly o 8,4 % a z toho nejvyšší růst byl zaznamenán u odvětví: výroba kovů, hutních a kovodělných výrobků o 5,7 mld. (tj. o 14,4 %), výroba a opravy strojů a zařízení o 5,0 mld. Kč (tj. o 15,9 %) a výroba dopravních prostředků o 5,1 mld. Kč (tj. o 12,8 %). Oproti 3. čtvrtletí minulého roku nejvýrazněji, Kč vzrostly zásoby v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody a meziroční růst celkových zásob zde činil 10,6 mld. U neprůmyslových odvětví byl zaznamenán největší meziroční nárůst zásob o 6,8 mld. Kč v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží.

Ve struktuře **pasiv** došlo ke konci 3. čtvrtletí roku 2008 k nárůstu vlastního kapitálu o 112,9 mld. Kč, (tj. o 5,7 %). Podíl vlastního kapitálu na krytí bilanční sumy činil 53,0 % a zůstal tak zhruba na stejné úrovni jako před rokem.

Cizí zdroje včetně rezerv (pasiva – vlastní kapitál) představovaly ke konci 3. čtvrtletí letošního roku celkem 1841,0 mld. Kč, tj. 47,0 % pasiv. V tom závazky z obchodních vztahů 656,5 mld. Kč (nárůst o 10,4%), ostatní krátkodobé cizí zdroje⁵ 214,7 mld. Kč (nárůst o 3,0 %). Meziroční pokles o 0,8 % na 132,7 mld. Kč se projevil u rezerv, zbývající pasiva pak představují⁶ 837,0 mld. Kč (tj. nárůst o 12,3 %).

Finanční hospodaření podniků pod zahraniční kontrolou (nefinanční podnikatelské subjekty s 250 a více zaměstnanci)

V sektoru podniků pod zahraniční kontrolou počet těchto podniků s 250 a více zaměstnanci ve 3. čtvrtletí 2008 meziročně vzrostl o 9,1 % a počet jejich zaměstnanců přitom vzrostl o 6,2 %. Hodnota dlouhodobého majetku se v tomto sektoru zvýšila o 11,7 %. Nárůst účetní přidané hodnoty činil 2,0 %.

Vzhledem k tomu, že do hodnot ukazatelů se promítají současně změny trendové i strukturální, vypovídá o specifických odlišnostech subsektoru podniků pod zahraniční kontrolou více porovnání velikostí podílů pro různé typy ukazatelů než jejich meziroční vývoj. Podíly na zdrojích podnikání představují: 50,1 % z počtu zaměstnanců (fyz. osob) a 48,6 % z dlouhodobého majetku. Podíly finančních ukazatelů, vypovídajících o úspěšnosti, jsou vyšší: 58,1 % u přidané hodnoty. Podíl na hrubých investicích v 3. čtvrtletí 2008 byl 52,7 %.

Rozdíl ve velikosti podílů na zdrojích a na výsledcích podnikání i v tomto čtvrtletí potvrzuje efektivnější využívání a vyšší zhodnocování zdrojů u podniků pod zahraniční kontrolou. Tento závěr potvrzují také poměrové finanční ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou při porovnání s průměrnými hodnotami

⁵ Ostatní krátkodobé cizí zdroje = krátk. přijaté úvěry a půjčky + krátk. dluhopisy vč. směnek

⁶ Zbývající pasiva = dlouh. přijaté úvěry a půjčky + dlouh. dluhopisy vč. směnek + opční listy a finanční deriváty pasivní + ostatní závazky a časové rozlišení

dosahovanými v celém souboru podniků, zejména produktivita vyjádřená jako účetní přidaná hodnota na zaměstnance (fyz. osob) za měsíc byla o 16,1 % vyšší a dosáhla 73,7 tis. Kč. Vyšší efektivnost vyjádřená produktivitou práce z přidané hodnoty se pak také promítá i do vyšší průměrné mzdy cca o 1400 tis. Kč/měsíc, která tak dosáhla výše 25 321 Kč/měs.

Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci a jejich podíly na celém souboru

	3.čtvrtletí 2007			3.čtvrtletí 2008			
	skutečnost	celkem	podíl k celku v %	skutečnost	celkem	podíl k celku v %	index
Počet jednotek	700	1656	42,3	764	1703	44,9	109,1
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby) v tis.osob	579,4	1217,6	47,6	651,2	1229,1	50,1	106,2
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek odpisovaný v mld. Kč	789,3	1736,2	45,5	882,0	1813,8	48,6	111,7
Tržby za vlastní výrobky a služby v mld. Kč	476,8	781,0	61,1	505,5	823,7	60,7	106,0
Tržby za zboží v mld. Kč	161,8	234,3	69,1	176,5	260,8	67,7	109,1
Výkony (s obchodní marží) v mld. Kč	519,2	837,5	62,0	549,4	892,2	61,6	105,8
Výkonová spotřeba (úč. mezispotřeba) v mld. Kč	385,8	607,2	63,5	413,4	658,3	62,8	107,2
Účetní přidaná hodnota v mld. Kč	133,4	230,3	57,9	136,0	233,9	58,1	102,0
Hrubé investice*) v mld. Kč	29,1	51950	56,4	30,2	57,2	52,7	103,8
Prům. měsíční produkt. práce z přid.hodnoty v tis.Kč/zaměst. (fyz.os.)	76,7	63,0	121,7	73,7	63,4	116,1	96,0
Průměr. měsíční mzda na zaměst. (fyz. osob) v Kč	23688	21908	108,1	25321	23895	106,0	106,9

*) Hrubé investice = pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku celkem (vč. pozemků a ložisek nerost. surovin)